צר או פתוח – איזה ראש יש לכם?

מאת: חיים קרמר
אוגוסט 28, 2021

צר או פתוח: אז איך אתם מגדירים את הראש שלכם?

“בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים ועלה בו שרטון ועליו נבנה כרך גדול של רומי” (מסכת שבת נו, ב).

ולימד רבי נחמן, שישנם שני מיני ‘קנה’. האחד הוא ‘קנה’ כפי שנאמר בפסוק “קנה חכמה, קנה בינה” (משלי ד, ה). והשני הוא ה’קנה’ שבפסוק “גער חית קנה…” (תהילים סח, לא). החכמה מייצגת חכמה טהורה, שהיא חכמת הבורא, בעוד אמונות כוזבות וסגנונות חיים בלתי רצויים מושווים עם חיות פרא. נטיעת אמונה כוזבת במוחו של האדם מאפשרת ל’חיה’ להשתרש שם ולהתפתח, תוך שהיא תופסת את מקומה של חכמת אמת. (על פי ליקוטי מוהר”ן לה, א).

חכמת אמת היא רוחניות. כל אדם פותח את חייו על כדור הארץ כשראשו פתוח, מוכן לקלוט כל סוג של ידע ומידע. עם חלוף הזמן, המידע שהצטבר מאוחסן במוח, משתרש ומתרחב. אם, בשלב זה, האדם יכוון את

מוחו ומחשבתו אל עבר עיסוקים רוחניים , הם ילכו ויתרחבו , שהרי העולם הרוחני הוא מעבר לזמן ולמרחב , הוא אינסופי .

אבל אם הוא יעדיף לעסוק בעיסוקים גשמיים -חומריים , על האמונות הכוזבות וסגנונות החיים הבלתי רצויים הנלווים אליהם , המוח שלו יזדהם בתאוות בלתי טבעיות . תחילה , תשתרש כמות קטנה של רע , ואז עוד קצת , ובסופו של התהליך הרצונות הרעים ישלטו בדעת כולה . ושר למרוח – לאחר שקלט ואחסן כמויות אדירות של חומריות , נותר בו רק מקום מועט לדברים אחרים . לעולם הרוחני לא נותרת ברירה אלא לגלות משם.

כאן מסביר רבי נחמן את פירוש הקטע התלמודי שהובא בתחילת המאמר :
“המלך שלמה מייצג חכמה רוחנית . בת פרעה מייצג אמונות כוזבות וסגנון חיים בללתי רצוי . ‘גבריאל’ מקביל לגבורות , צמצומים או ‘דינים’ . הים מייצג את ‘ים החכמה’ הנמצא במוחו של האדם . ואילו רומי מייצגת כפירה ” (על פי ליקוטי מוהר ”ן לה , א).

אולי גם זה יעניין אתכם :

הַקְּרָב עַל הַמּוֹחַ . .

רֶגַע בְּלִי מַחֲשָׁבָה . – לְהִתְמוֹדֵד עִם מַחֲשָׁבוֹת שְׁלִילִיּוֹת . . . .

וְעוֹד אֵיךְ אַתָּה יָכוֹל . . . . !

נישואי המלך שלמה לבת פרעה מקבילים לאדם שמנצל את שכלו לצבירת אמונות כוזבות . המלאך גבריאל מסמל את ה’דינים’ – המגבלות והריסונים שהאדם עומד כרגע בפניהם , כתוצאה מעיסוקיו הגשמיים . השאיפות החומריות מושוות לקנה הניטע בלב ים . המוח , שבתחילה היה פתוח בפני רוחניות בתלי מוגבלת , עכשיו מאויש על ידי ישות חומרית זעירה שניטעה בתוכו ותופסת מקום . כפי שרש ”י מסביב (שבת שם) , ים של הפרעות זורם בחופשיות בעוד קנה יחיד מושך את כל הפסולת השטה בקרבת מקום . עם הצטברות הפסולת הקנה הופך לשרטון , ובסוף , הופך לגוש אדמה גדול . בדרך זו אמונות כזב שהחלו אולי כדבר קטן ביותר , הופכות למקור משיכה לרעיונות בלתי רצויים נוספים . הפרות ‘זעירות’ אלה יצטברו בסופו של חשבון וירכשו את גודלו ואת כוחו של ‘הכרך הגדול של רומי’ , עיר בירתה של האימפריה שהחריבה את בית המקדש ועינתה ורצחה מיליוני אנשים – מולדת הכפירה , אב הטיפוס של האתאיסט.

כל אדם פותח את חייו על כדור הארץ כשראשו פתוח , מוכן לקלוט כל סוג של ידע ומידע . עם חלוף הזמן , המידע שהצטבר מאוחסן במוח , משתרש ומתרחב . אם , בשלב זה , האדם יכוון את מוחו ומחשבתו אל עבר עיסוקים רוחניים , הם ילכו ויתרחבו , כי העולם הרוחני הוא אינסופי …

ראש פתוח או צר ?

לאור הסבר זה של רבי נחמן , אפשר להבין שאנשים המגדירים את עצמם כמדעיים , כחילוניים ליברליים וכפתוחי ראש – הבנתם לוקה למעשה בצרות מוחין . במקום להבחין בשכל האינסופי המתגלה בכימיה של החיים ובנס המודעות האנושית שאותה כימיה מקיימת , הם מעדיפים לראות תהליכים אקראיים ומקריים . מכיוון שאטמו את שכלם בפני רוחניות , הם פשוט לא מסוגלים להבין בני אדם רוחניים ודתיים . יתירה מזו , מכיוון שחשיבתם נעשית במונחים חומריים בלבד הם מונעים מעצמם לראות את מה שמעבר לחומר – או בתוכו .

כל המפקפק בקיומו של האלוקים מוזמן להביט דרך מיקרוסקופ אלקטרוני על שבב עץ . הוא מוזמן לראות כיצד העץ בנוי סיבים , העשויים תאית , הבנויה מפורדות , העשויות אטומים , שאף הם מורכבים מחלקיקים תת-אטומיים , כגון פרוטונים , אלקטרונים וניטרונים , ואפילו אלה בנויים מחלקיקים זעירים עוד יותר הנקראים קווארקים ולפטונים .

הוא בהחלט מוזמן להבין , שאלה אינם ישויות פיזיות , אלא אשכולות של אנרגיה פועמת , ושאשכולות אלה אינם אלא תדרים של כוח יסודי יחיד , כוח פעם של אנרגיה , היוצר ומהווה מחדש , ובהתמדה , את כל האטומים ואת כל הפרודות שביקום בכל רגע ורגע .

הוא גם מוזמן להבין שמה שהיה לפנים ידע נבואי או קבלי על "תוכו" של החומר – מקובל כיום כתיאוריה מדעית . מי שלא רואה את הפלא שבזה , מוחו באמת צר , מכיוון שהוא נסתם על ידי הדעות הקדומות המוגבלות שלו .

במקום להבחין בשכל האינסופי המתגלה בכימיה של החיים , הם מעדיפים לראות תהליכים אקראיים ומקריים …

עכשיו נבחן את הגישה הפתוחה בניגוד לזו צרת המוחין , בקשר עם האירועים שחווה עם ישראל על ים סוף .

הים עצמו עמד לפניהם מצד אחד , מצד אחר מדבר מלא חיות פרא , מצד נוסף מערכת צוקים בלתי עבירים , ואילו מאחור – המצרים שרודפים אחריהם . כפי שנראה המצב בעיניהם האפשרויות שעמדו בפניהם היו מועטות וכואבות מאוד : קפיצה לים , חזרה לשעבוד מצרים , ניהול מלחמה עם המצרים , או מנוסה אל המדבר (שמות רבה כא , ה) . אבל, כוחותיו של בורא עולם לא מוגבלים ! לא במימד הזמן ולא במימדי המרחב . אלוקים בחר לבקוע את ים סוף !

כמובן , אנחנו לא ניצבים בפני מצבים כאלה בכל יום , וגם לא מצופה מאיתנו לראות בימינו נס גלוי … או שמא כן ?

בעצם, במציאות הרוחנית הכל יכול לקרות . כשאדם עומד בפני קשיים , אם הוא חי חיים חומריים בלבד הוא מסוגל למיין את האופציות שבפניו רק על פי הדרך שהוא מבין את העולם . לכן , הוא יעדיף פתרון “טבעי”, כזה המושתת על הדרך שהוא מבין את הבעיות שלו . אם כזה צר -מוחין הוא , בכך שהוא מחפש רק את הפתרונות הנתפסים במוחו המוגבל , הוא פסול אוטומטית מבחר אדיר של פתרונות אפשריים שאינם עולים בקנה אחד עם התפישות שלו .

אבל מי שמחפש לחיות חיים רוחניים יודע שהוא יכול תמיד לסמוך על
אלוקים . מכיוון שריבונו של עולם הוא אינסופי , הוא יכול להעמיד
פתרונות ללא מספר . אדם זה בוודאי יבקש פתרונות שהוא מסוגל להעלות
בדעתו , אך יהיה ער גם לאפשרויות אחרות העשויות לעלות , מכיוון
שהוא יודע שיוצר - כל בחכמתו האינסופית מסוגל לעזור לו באינספור
דרכים . פעמים רבות במהלך חייו של אדם נראה , אולי , שאין פתרון בר
קיימא , או שהאפשרויות העומדות לבחירה לא מעשיות . אבל , בדרך
כלשהי , מתממש פתרון בלתי צפוי .

אין גבול לאפשרויות של הבורא . בהתאם לכך , מוגדרת המציאות הרוחנית
כמצויה מעבר למגבלות המרחב והזמן . היא לא עולה בקנה אחד עם תמונה
כלשהי , שהמוח האנושי , הסופי , מסוגל לדמיין . מסיבה זו , האמונה
באלוקים והחיפוש אחרי חיי רוח מהווים אינדיקציה ברורה לפתיחות
אמת . מכיוון שאלוקים הוא מעל הזמן והמרחב , מי שמתחבר אליו יכול
לצפות לכל התפתחות . ואדרבה , צרות המוחין של מי שמחפש חומריות
בלבד מגבילה את הפוטנציאל שלו למה שיכול עולם החומר לספק לו , ושם
דבר מעבר לכך . הוא לא יוכל לעולם להעריך כראוי את הפלאים הטמונים
בבריאה .

(המאמר מבוסס על דברי המחבר בספרו אנטומיה של הנשמה . כנסו
ותיהנו מהמבצעים המיוחדים של חנות האתר שלנו !).

לאמונה ולכוח התפילה שלנו יש כוח עצום עם השפעה אדירה על החיים
שלנו , בואו להכיר את הכוח הזה מקרוב ולדעת איך להשתמש בו בכל
מצב – בקישור הזה !